

ÜLESTÕUSMISPÜHA PÄEVAMISSA

(Teine lugemine Ap10 ,34a. 37-43)

Lugemine Apostlite tegude raamatust:

Sel ajal avas Peetrus oma suu ja ütles: "Te teate, mis on sündinud kogu Juudamaal alates Galileast, pärast ristimist, mida kuulutas Johannes, kuidas Jumal oli salvinud Jeesuse Naatsaretist Püha Vaimu väega ning kuidas ta käis mööda maad ja tegi terveks kõik, kelle üle saatan oli võimust saanud, sest Jumal oli temaga.

Meie oleme selle kõige tunnistajad, mis ta tegi Juudamaal ja Jeruusalemmas. Sest kuigi ta löödi risti ja surmati, on Jumal ta kolmandal päeval surnuist üles äratanud ja lasknud tal ilmuda - mitte küll kogu rahvale, vaid Jumalast valitud tunnistajatele, see tähendab meile, kes me oleme ühes temaga söönud ja joonud, pärast seda kui ta surnuist üles tõusis.

Jeesus käskis meil tunnistada rahvale ja kuulutada, et Jumal seadis ta kohtumõistjaks elavate ja surnute üle. Temast tunnistavad kõik prohvetid, et igaüks, kes ususb tema nime läbi, saab patud andeks.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps118 ,1-2. 16-17. 22-23 R:24)

R: See on Issanda päev, olgem rõõmsad ja hõisakem.

Tänage Issandat, sest tema on hea ning tema heldus kestab igavesti.

Õelgu nüüd Iisraeli rahvas:
tema heldus kestab igavesti.

R:

Issanda parem käsi on tõstetud üles,
Issanda parem käsi teeb vägevaid tegusid.
Ma jään elama ega sure
ja kuulutan Issanda tegudest.

R:

Kivi, mille hooneehitajad ära põlgasid,
on nurgakiviks saanud.
Issanda käest on see tulnud
ja see on meie silmis ime.

R:

(Teine lugemine Kl3 ,1-4)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast koloslastele:

Vennad, kui te olete kord ühes Kristusega üles tõusnud, siis otsige seda, mis on kõrges, kus Kristus on istumas Jumala paremal käel. Püüdke selle poole, mis on taevas, mitte selle poole, mis maa peal. Sest teie olete küll surnud, aga teie elu on ühes Kristusega Jumalas varjatud. Ja kui Kristus - teie elu - saab avalikuks, siis ilmute teiegi koos temaga kirkuses.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi 1Ko5 ,7b-8a)

Halleluuja. Kristus, meie paasatall, on ohverdatud, pühitsegem pidupäeva Issandas. Halleluuja.

(Evangeelium A aastal Mt28 ,1-10)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Kui hingamispäev oli möödas ja nädala esimene päev koitma hakkas, tulid Maarja Magdaleena ja teine Maarja hauda vaatama. Aga vaata, tuli suur maavärisemine, sest Issanda ingel laskus taevast ja tuli haua juurde, veeretaskivi kõrvale ja istus selle peale. Aga tema ilmumine oli otsekui välg ja ta riided valged nagu lumi. Hirmust tema ees löid valvurid värisema ja kukkusid maha otsekui surnud. Ingel aga pöördus naiste poole ja ütles: "Ärge kartke! Ma tean, et te otsite ristilöödud Jeesust. Teda ei ole siin, sest ta on üles äratatud, nii nagu ta ütles. Tulge ja vaadake paika, kus ta oli. Minge rutuga ja öelge tema jüngritele, et ta on surnuist üles tõusnud. Ja vaata, ta läheb Galileasse enne teid - seal te saate teda näha. Vaata, seda olen mina teile ütelnud." Ja nad läksid hauakambri juurest minema kartuse ja suure rõõmuga ning jooksid seda kuulutama tema jüngritele. Aga vaata, Jeesus ise tuli neile vastu ja ütles: "Olge tervitatud!" ja nemad tulid tema juurde, võtsid tal jalgade ümbert kinni ja kummardasid teda. Siis Jeesus ütles neile: "Ärge kartke! Minge ja andke teada mu vendadele, et nad läheksid Galileasse - seal nad saavad mind näha." See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kord rääkis üks arhitekt mulle sellest, mis ajendas teda just seda elukutset valima. Kui ta oli väike laps, elas ta maal ja käis koos oma vanematega igal pühapäeval kirikus. Tee sinna viis läbi metsa, otsejoones kiriku portaalini, nii et kogu pühakojast oli nähtav ainult läänekülg, milles asub kiriku peasissekäik.

Ühel suvistepühal, kui poiss oli umbes viieaastane, peeti aga pärast jumalateenistust kirikuaias pidu. Nii juhtuski, et väike poiss nägi kirikut äkki ka teistest külgedest ja avastas selle suure hoone kolmemõõtmelisuse ka väljaspoolt. See võimas kogemus avas temas mingi uue mõistmise, ning nädalate kaupa üritas ta oma avastust kodus paberil läbi joonistada ja sellest paremini aru saada. Lapsena kogetu mõjutas teda sedavõrd, et temast sai arhitekt, kes hiljem restaureeris ka kümneid kirikuid.

Teatud mõttes on see kogemus võrreldav meie usuga. Sest kuidas võiksime meie kirikust aru saada, kui me ei märkaks ega mõistaks kõiki selle mõõtmeid. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, juba aastasadu vaidlevad teadlased selle üle, kui tõepäraseks tuleks hinnata ajaloolisi dokumente Jeesusest ja tema ülestõusmisest. Nii mõnedki teoloogid jagavad arvamust, et varase kiriku kõige usaldusväärsem tunnistaja on apostel Paulus. Tema kirjutas oma kirjad ju alates esimese sajandi kuuekümnendatest aastatest, evangeeliumid kirjutati aga suure tõenäosusega vähemalt 30 aastat hiljem. Paulus, kes kohtus Jeesusega alles oma pöördumiseilmutuses, kasutas ülestõusmise tähistamiseks sõnu, mis viitavad pigem seesmisele kogemusele - sarnaselt nagu Jumal end kord Aabrahamile, Moosesele ja prohvetitele ilmutas. Nii oletavad liberaalsed teoloogid selle tunnistuse alusel, et Jeesuse tõeline, ihulik ülestõusmine on pigem müüt ja muinasjutt.

Teaduslikult vaadeldes on Pauluse tunnistus kindlasti tähtis. Kuid tema erilisel populaarsusel teoloogide seas võib olla väga lihtne põhjus: nimelt, Paulus oli nende kolleeg - ta oli ju üleüldse esimene kristlik teoloog, õpetatud kirjatundja, ning tema arutlusviis on temale kättesaadavate andmete põhjal täpne ja teaduslik. Väljaspool omaenda kogemust peab Paulus viitama konkreetsetele tunnistajatele ja pühadele kirjadele, nii nagu ta ise rõhutab: "Ma olen teile ju kõigepealt edasi andnud seda, mida ma ka ise olen vastu võtnud: et Kristus suri meie pattude eest, nagu on kirjutatud pühades kirjades, ja et ta maeti maha ja äratati kolmandal päeval üles nagu ütlevad pühad kirjad, ja et ta näitas ennast Keefasele, seejärel neile kaheteistkümnele, seejärel näitas ta ennast ühtaegu enam kui viiesajale vennale, kellest enamik on veel praegugi elus, mõned aga on läinud magama; siis näitas ta ennast Jaakobusele, seejärel kõigile apostlitele.

Aga kõige viimaks näitas ta ennast ka minule kui äbarikule." (1Ko 15,3-8)

Nagu teame, sai Paulus Kristuse apostliks alles pärast seda, kui Jeesus talle ilmus. See oli nägemus, mitte kohtumine ihuliku Jeesusega. Teadlasena ei saanud ta seega rääkida millestki muust kui vaid sellest, mille puhul ta sai viidata allikatele või isiklikule kogemusele.

Siit lähtubki probleem, mis puudutab teoloogiat kui teadust tervikuna. Teadus peab kõike tõestama ja põhjendama, kuid elu ei jäta selleks ajalukku piisavalt fakte, et sündmustele ja nende tagamaadele saaks anda ühese hinnangu. Peale selle tuleb arvestada ka asjaoluga, et religioon ei ole teaduse peegelpilt, religioon on elu peegelpilt. Religiooni küsimuseasetus keskendub sellele, kuidas võiks elu teispoolsuses olla, mida tuleks teha siin maailmas, et pälvida teispoolne, igavene õndsus.

Iga aus teadlane peaks ju mõistma ka seda, et nii ebatavalise sündmuse kohta kui Jeesuse ülestõusmine ei saagi olla mingeid üheseid asitõendeid või tõestusi. Ilmselt ei ole see Jumala soov, et inimesed suudaksid vahet teha, kus lõpevad tõsiasjad ja algab müüt.

Sellepärast on vahel hea tõdeda, et katoliku kirikus on viimane sõna mitte teoloogidel, vaid õpetusametil - paavstil ja tema ministeeriumitel ehk kongregatsioonidel - kelle ülesandeks on kanda hoolt kiriku ja tema õpetuse stabiilsuse eest. Ajalugu ei ole täppisteadus, ja paraku ei ole kuigi tõenäoline, et kusagilt leitakse Jeesuse elu ja ülestõusmise kohta videodokumente, milles leiduva materjali põhjal selguks, et kiriku õpetus on ekslik.

Armsad õed ja vennad, paljusid inimesi, kindlasti ka meie seast, viidi kord lapsena kirikusse ja usuõpetuse tundi vanemate käekõrval. Seal õpetati meile usutõdesid ja nende rakendamist igapäevases elus - aga kõige tähtsam oli siiski ehk see, et meid ennast ajendati küsimusi esitama. Siis märkasime sedagi, et paljudele meie esitatud küsimustele ei osanud keegi teine vastata. Alles omaenda tunnetuse ja kogemuse läbi võime aimata vastuseid, millega meie hing rahule jääb.

Õige usk algab alles sealt, kus inimene vaatab kaugemale kiriku fassaadist ja vaimustub religiooni ruumilisusest. Usk ei ole ainult teadus, ainult kunst, või ainult tunnetus, vaid kõik korraga. Teaduslikult tõestatud faktide skeletist ainuüksi ei piisa, vaid inimest peab paeluma ka elav ihu luude küljes - kunst, kultuur, traditsioon, illusioon, müüt ja unistus. Need kõik juhatavad teda seespidi läbitunnetatud igatsuste ja lootuste juurde - lootuse juurde, et pärast surma on ülestõusmine ja igavene elu ka meie jaoks. Aamen.